

Odpovědnost za vady a náhrada škody

Odpovědnost za vady je dána za nedostatky vlastního plnění zhotovitele a vede k tomu, aby sjednané plnění bylo odevzdáno bez vad, odpovědnost za škodu je dána za jinou újmu, než je vadné provedení samotného díla. O vadu jde tam, kde újma spočívá ve vadném provedení díla. Škodou je újma, jež vznikla jako následek tohoto vadného plnění. Majetková újma, spočívající nikoliv ve vadnosti samotného předmětu opravy, nýbrž ve znehodnocení opravované věci v důsledku vadného plnění je škodou, která z vady vznikla a je odškodnitelná v rámci náhrady škody.

Odpovědnost za vady je dána za nedostatky vlastního plnění zhotovitele a vede k tomu, aby sjednané plnění bylo odevzdáno bez vad, odpovědnost za škodu je dána za jinou újmu, než je vadné provedení samotného díla. O vadu jde tam, kde újma spočívá ve vadném provedení díla. Škodou je újma, jež vznikla jako následek tohoto vadného plnění. Majetková újma, spočívající nikoliv ve vadnosti samotného předmětu opravy, nýbrž ve znehodnocení opravované věci v důsledku vadného plnění je škodou, která z vady vznikla a je odškodnitelná v rámci náhrady škody.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 1618/2001, ze dne 24.4.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce G. H., zastoupeného advokátkou, proti žalovanému V. A., zastoupenému advokátem, o náhradu škody, vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 12 C 180/93, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. dubna 2000, č. j. 30 Co 51/2000-273, tak, že dovolání proti výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé ohledně částky 1.091,- DEM s příslušenstvím se zamítá, jinak se dovolání odmítá.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Příbrami rozsudkem ze dne 21. 10. 1999, č. j. 12 C 180/93-244, zastavil řízení co do částky 9.240,29 DEM s příslušenstvím, uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci 1.466,- DEM s 3 % úrokem od 1. 3. 1993 do zaplacení, co do částky 7.470,- DEM s příslušenstvím žalobu zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Předchozím rozsudkem okresního soudu v této věci ze dne 10. 12. 1996, č. j. 12 C 180/93-135, ve spojení s doplňujícím rozsudkem ze dne 4. 9. 1997, č. j. 12 C 180/93-167, bylo žalobě co do částky 16.000,- Kč s 3 % úrokem od 1. 3. 1993 do zaplacení vyhověno (za znehodnocení vozu následkem provedeného nalakování), ohledně zbývajících částky 138.955,- Kč a dále požadovaných úroků z prodlení byla žaloba zamítnuta a řízení co do částky 190.392,80 Kč s příslušenstvím bylo zastaveno. K odvolání obou účastníků byl tento rozsudek ve vyhovujícím výroku ohledně částky 16.000,- Kč s příslušenstvím a v zamítavém výroku ohledně částky 138.955,- Kč zrušen usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 14. 10. 1998, č. j. 30 Co 557/97-184, a věc byla soudu prvního stupně vrácena k dalšímu řízení s tím, aby se soud zabýval jednotlivými předpoklady vzniku uplatněného nároku na náhradu škody podle § 420 obč. zák. Soud prvního stupně po doplnění dokazování vycházel ze zjištění, že účastníci uzavřeli dne 10. 8. 1992 smlouvu o opravě osobního automobilu žalobce značky Mercedes k provedení kompletního nalakování karoserie včetně drobných oprav s tím souvisejících. Auto bylo 16 let staré, čemuž odpovídal jeho technický stav, bylo silně zkorodované, a proto byl žalobce upozorněn, že lak nemůže být stoprocentní pro závady na

karoserii, díry, velké vrstvy kytu a shnilé části. Dne 27. 8. 1995 žalobce při přebírání vozu poukazoval na nekvalitně provedené nalakování, podepsal fakturu s protestem s tím, že lakování bude reklamovat, což učinil dopisem ze dne 12. 2. 1993. Žalovaný opravu laku neprovedl. Na základě znaleckého dokazování soud prvního stupně zjistil, že nalakování vozu nebylo provedeno kvalitně, zejména krycí lak nebyl nanesen rovnoměrně. V důsledku toho se snížila hodnota vozu žalobce (rozdíl časové ceny před opravou a po ní činí 2.700,- Kč, rozdíl tržní ceny činí 7.000,- Kč). Soud prvního stupně dospěl k závěru, že v důsledku nekvalitního nalakování vozu vznikla žalobci škoda, spočívající ve snížení časové hodnoty vozu a v nákladech 25.000,- Kč, které by musel žalobce vynaložit na nové nalakování. Protože podle ust. § 420 obč. zák. žalovaný odpovídá za škodu, shledal nárok žalobce na náhradu škody v tomto rozsahu důvodným a žalobci přiznal v přepočtu na německé marky celkovou částku 1.466,- DEM.

K odvolání účastníků Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 4. 2000, č. j. 30 Co 51/2000-273, z důvodu zpětvzetí odvolání zastavil řízení o odvolání žalobce proti zamítavému výroku rozsudku soudu prvního stupně ohledně částky 7.470,- DEM s příslušenstvím, rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku co do částky 375,- DEM s 3 % úrokem od 1. 3. 1993 do zaplacení potvrdil a co do částky 1.091,- DEM s příslušenstvím jej změnil tak, že žalobu zamítl. Ve výroci o náhradě nákladů řízení odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu v tomto rozsahu vrátil k dalšímu řízení. Odvolací soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně, smluvní vztah účastníků posoudil podle ustanovení § 652 a násl. obč. zák. upravujících smlouvu o opravě a úpravě věci a shodně se soudem prvního stupně dovodil, že v důsledku nekvalitně provedené opravy vozu došlo k jeho znehodnocení a podle § 420 obč. zák. žalovaný odpovídá za škodu způsobenou na voze žalobce. Skutečnou škodou je pak ve smyslu ust. § 442 odst. 1 obč. zák. rozdíl mezi obecnou cenou vozu před provedeným nalakováním a jeho obecnou cenou po nalakování, který podle znaleckého posudku Ing. Č. činí 7.000,- Kč, tedy 375,- DEM, neboť při stanovení skutečné škody je třeba vycházet ve smyslu ust. § 443 obč. zák. z ceny obecné a nikoliv ceny časové. Nedůvodným shledal požadavek žalobce na náhradu škody, spočívající v nákladech, které by žalobce musel vynaložit na odstranění vadného laku na voze a jeho nové nalakování, neboť tyto náklady nelze považovat za skutečnou škodu ve smyslu § 442 odst. 1 obč. zák. Proto rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku ve věci samé změnil tak, že žalobu co do částky 1.091 DEM zamítl.

Proti tomuto rozsudku, a to do výroku, jímž byl rozsudek soudu prvního stupně ohledně částky 1.466,- DEM změněn, podal žalobce dovolání z důvodu nesprávného právního posouzení věci. Odvolacímu soudu vytýká, že se nevypořádal s výší způsobené škody a nesprávně vyložil § 442 odst. 1 obč. zák. Poukazuje na to, že skutečná škoda představuje majetkové hodnoty potřebné k uvedení v předešlý stav, popř. k vyvážení důsledků plynoucích z toho, že nedošlo k uvedení v předešlý stav, tedy jakýsi ekvivalent naturální restituice, a proto dovolatel nesouhlasí se názorem odvolacího soudu, že náklady potřebné na nové nalakování vozidla nelze za skutečnou škodu považovat. Dále namítá, že odvolací soud nesprávně srovnal obecnou cenu vozu před a po vadně provedeném nalakování, neboť obecná cena vozu po kvalitně provedeném nalakování by podle znaleckého posudku Ing. Č. činila 103.000,- Kč, což v porovnání s cenou před nalakováním (89.000,- Kč) činí rozdíl nikoliv 7.000,- Kč ale 14.000,- Kč. Pokud by totiž došlo ke kvalitní opravě vozu, jeho prodejnost by stoupla, a nedošlo by ke snížení obecné ceny z 96.000,- Kč na 89.000,- Kč. Je proto třeba srovnat cenu vozu po nalakování žalovaným s obecnou cenou vozu po kvalitně provedeném nalakování. Dovolatel poukazuje na to, že soud mu nepřiznal úroky z prodlení ve výši 16 % od 15. 7. 1994, ač to nárokoval. Navrhl zrušení rozsudku odvolacího soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Podle ustanovení části dvanácté, hlavy I, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č.

[99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, se dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (1. 1. 2001) nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2000).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, dospěl k závěru, že dovolání proti výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé ohledně částky 1.091,- DEM s příslušenstvím není opodstatněné, a že ve zbývajících částech není přípustné.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Podle ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř. je dovolání přípustné proti rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže trpí vadami uvedenými v tomto ustanovení pod písm. a) až g).

Dovolání je dále přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé [§ 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř.] nebo jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 238 odst. 1 písm. b) o. s. ř.]. Podle § 238 odst. 2 písm. a) o. s. ř. není dovolání podle odstavce 1 tohoto ustanovení přípustné ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč a v obchodních věcech 50.000,- Kč.

Podle ustanovení § 239 odst. 1, 2 o. s. ř. je dovolání přípustné proti rozsudku nebo usnesení odvolacího soudu ve věci samé, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzeno, jestliže odvolací soud ve výroku rozhodnutí vyslovil, že dovolání je přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu. Přípustnost dovolání může odvolací soud vyslovit i bez návrhu. Nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku nebo před vyhlášením (vydáním) usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam. Podle odst. 3 platí ustanovení § 237 odst. 2, § 238 odst. 2 a § 238a odst. 2 obdobně.

Žalobce napadá dovoláním rozsudek odvolacího soudu rovněž ve výroku, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku ohledně částky 375,- DEM s příslušenstvím, která v přepočtu dle kursu platného ke dni podání dovolání činí 6.908,25 Kč (1 DEM = 18,422 Kč). K dovolání proti tomuto výroku, jímž bylo rozhodnuto ve prospěch žalobce, není žalobce subjektivně legitimován. Dovolání, které je mimořádným opravným prostředkem, může totiž podat jen ten účastník řízení, jemuž nebylo rozhodnutím odvolacího soudu vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena určitá újma na jeho právech. Uvedeným výrokem odvolacího soudu nebyla žalobci žádná újma na jeho právech způsobena, naopak tímto rozhodnutím bylo jeho návrhu co do částky 375,- DEM vyhověno a žalobce tedy ani nemůže mít zájem na zrušení rozhodnutí v tomto rozsahu, nehledě k tomu, že proti rozhodnutí o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč není dovolání z hlediska ust. § 238 odst. 2 a § 239 odst. 3 o. s. ř. přípustné.

Přípustnost dovolání by mohla být založena toliko z důvodů taxativně uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř., neboť omezení uvedené v ust. § 238 odst. 2 a § 239 odst. 3 o. s. ř. zde neplatí. Protože dovolatel netvrdí a ani z obsahu spisu nevyplývá, že by rozsudek odvolacího soudu v tomto rozsahu trpěl některou z vad uvedených v ust. § 237 odst. 1 o. s. ř., směřuje dovolání proti rozhodnutí, proti němuž není přípustné.

Nejvyšší soud proto dovolání žalobce v tomto rozsahu odmítl podle § 243b odst. 4 věty první, a § 218 odst. 1 písm. b) o. s. ř.

Proti výroku rozsudku odvolacího soudu, kterým byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé tak, že žaloba na zaplacení 1.091,- DEM s příslušenstvím byla zamítnuta, je dovolání podle ust. § 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř. přípustné.

Především nelze přisvědčit názoru dovolatele, že skutečná škoda, spočívající ve znehodnocení vozu jeho vadným nalakováním ze strany žalovaného, je dána rozdílem mezi hodnotou vozu před touto opravou a hodnotou, jakou by mohl vůz mít po řádně provedeném nalakování.

Podle ustanovení § 442 odst. 1 obč. zák. se hradí skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk). Podle odst. 2 se škoda hradí v penězích; požádá-li však o to poškozený a je-li to možné a účelné, hradí se škoda uvedením do předešlého stavu.

Podle ustanovení § 443 obč. zák. při určení výše škody na věci se vychází z ceny v době poškození.

Skutečnou škodou je majetková újma, která znamená zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí. Při škodě způsobené na starších, použitých či opotřebovaných věcech se vychází z obecné ceny, kterou měly věci v době, kdy k jejich poškození došlo. Nahrazuje-li se v rámci skutečné škody znehodnocení věci, je jednoznačné, že majetková újma poškozeného (zmenšení jeho majetkového stavu) je dána rozdílem hodnoty věci před poškozením a její hodnotou sníženou po poškození. V tomto směru je právní názor odvolacího soudu zcela správný.

Dovolateli nelze přisvědčit ani v tom, že náklady potřebné na nové nalakování vozu jsou jeho skutečnou škodou.

Podle ustanovení § 652 odst. 1 obč. zák. jde-li o opravu nebo úpravu věci, vznikne objednateli právo, aby mu zhotovitel podle jeho objednávky provedl opravu nebo úpravu věci; zhotoviteli vznikne právo, aby mu objednatel zaplatil cenu za opravu nebo úpravu věci.

Podle § 655 obč. zák. je-li věc opravena nebo upravena vadně, má objednatel právo na bezplatné odstranění vady. Zhotovitel je povinen vadu odstranit nejdéle v dohodnuté lhůtě. Nelze-li vadu odstranit nebo neodstranil-li ji zhotovitel v dohodnuté lhůtě, anebo vyskytne-li se vada znovu, má objednatel právo na zrušení smlouvy nebo na přiměřené snížení ceny opravy nebo úpravy.

Podle § 510 obč. zák. uplatnění nároku z odpovědnosti za vady nevyklučuje nárok na náhradu škody, která z vady vznikla.

Porušení závazkové povinnosti provést řádně opravu či úpravu věci je předpokladem jak odpovědnosti za vady, tak odpovědnosti za škodu.

Odpovědnost za vady sleduje, aby se objednateli dostalo od zhotovitele plnění bez jakýchkoliv vad. Bylo-li toto sjednané plnění vadné (tedy samotný výsledek opravy či úpravy vykazuje vady), nastupuje odpovědnost za vady, v jejímž rámci se lze domáhat bezplatného odstranění vady opravy či úpravy, příp. dalších nároků podle § 655 obč. zák.

Zatímco odpovědnost za vady je dána za nedostatky vlastního plnění zhotovitele (opravy) a vede k tomu, aby sjednané plnění bylo odevzdáno bez vad, odpovědnost za škodu je dána za jinou újmu, než je vadné provedení samotného díla (opravy či úpravy). O vadu jde tam, kde újma spočívá ve vadném provedení díla. Škodou je újma, jež vznikla jako následek tohoto vadného plnění. Majetková újma, spočívající nikoliv ve vadnosti samotného předmětu opravy, nýbrž ve znehodnocení opravované věci (snížení hodnoty vozu) v důsledku vadného plnění je škodou, která z vady vznikla a je odškodnitelná v rámci náhrady škody.

Nárok na náhradu nákladů potřebných k odstranění vady provedené opravy, tedy k tomu, aby zhotovitel poskytl objednateli takové plnění, jaké byl podle smlouvy povinen, odpovídá právu z odpovědnosti zhotovitele za vady provedené opravy. Nároků, které vyplývají ze závazků z odpovědnosti za vady, se však nelze domáhat z titulu náhrady škody.

Jestliže předmětem smluveného plnění mezi účastníky bylo nalakování vozu žalobce, které bylo provedeno vadně, je odstranění vadně provedeného laku a nové nalakování vozu způsobem k odstranění vady díla zhotovitele (jím provedené opravy či úpravy). Újma, která spočívá v samotné vadnosti provedené opravy (úpravy), tj. ve vadnosti poskytnutého předmětu sjednaného plnění, je napravitelná jen v rámci odpovědnosti za vady a nelze ji odčinit cestou odpovědnosti za škodu (srov. R 12/1989), v jejímž rámci se hradí újma vzniklá následkem vadně poskytnutého plnění.

Náklady na nové nalakování předmětného vozu pak nelze považovat za skutečnou škodu žalobce už z toho důvodu, že nebyly vynaloženy a nedošlo tedy ke zmenšení majetkového stavu žalobce, což je základní předpoklad vzniku skutečné škody.

Je proto správný závěr odvolacího soudu, že uplatněný nárok žalobce na zaplacení nákladů, jichž by bylo třeba k novému přelakování vozu, není nárokem na náhradu skutečné škody v rámci odpovědnosti žalovaného za škodu. Dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. proto není naplněn.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu [§ 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř.] věcně správný, a proto bylo dovolání žalobce v uvedeném rozsahu zamítnuto (§ 243b odst. 1 o. s. ř.).

Další články:

- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Nezbytná cesta](#)